

СЕКЦІЯ 2
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА НАВЧАННЯ

УДК [81'243:316.77]:[004.4–047.22]–048.445

**КЛАСИФІКАЦІЯ КЛЮЧОВИХ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
ЯК ОСНОВА ОВОЛОДІННЯ ІНШОМОВНОЮ КОМУНІКАЦІЄЮ**

Ванівська О.М., к. пед. н., доцент,
завідувач кафедри іноземних мов
Національний лісотехнічний університет України

Малиновська О.Л., к. філол. н., доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Національний лісотехнічний університет України

Преснер Р.Б., к. пед. н.,
старший викладач кафедри іноземних мов
Національний лісотехнічний університет України

Сучасний рівень української освіти вимагає впровадження нових методів та підходів до викладання іноземних мов, що дозволять підвищити якість навчання, розширити міжнародні та наукові зв'язки. Основна мета навчання іноземних мов у ВНЗ полягає у формуванні комунікативної компетентності – здатності та готовності здійснювати іншомовне міжособистісне спілкування з носіями мови. Тема компетентнісного підходу в системі вищої освіти продовжує активно дискутуватися у площині всіх освітніх дисциплін, в т.ч. і для основних навчальних дисциплін з іноземної мови, які вивчаються студентами у ВНЗ технічного профілю. Розробка нових навчальних програм вимагає класифікації та опису загальних і спеціальних компетентностей, що належать до теоретико-методичних засад освітніх програм. У статті запропоновано класифікацію та дескриптор ключових програмних компетентностей (інтегральних і спеціальних) для успішного оволодіння програмним матеріалом з навчальних дисциплін: «Іноземна мова», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Ділова іноземна мова» з метою ефективного здійснення іншомовної комунікації.

Ключові слова: компетентнісний підхід, компетентність, ключові програмні компетентності, інтегральні компетентності, спеціальні (фахові, предметні) компетентності.

Современный уровень украинского образования требует внедрения новых методов и подходов к преподаванию иностранных языков, которые позволят повысить качество обучения, расширить международные и научные связи. Основная цель обучения иностранным языкам в вузах заключается в формировании коммуникативной компетентности – способности и готовности осуществлять иноязычное межличностное общение с носителями языка. Тема компетентностного подхода в системе высшего образования продолжает активно обсуждаться в плоскости всех образовательных дисциплин, в т.ч. и для основных учебных дисциплин по иностранному языку, которые изучаются студентами в вузе технического профиля. Разработка новых учебных программ требует классификации и описания общих и специальных компетентностей, относящихся к теоретико-методическим основам образовательных программ. В статье предложена классификация и дескриптор ключевых программных компетентностей (интегральных и специальных) для успешного овладения программным материалом по учебным дисциплинам: «Иностранный язык», «Иностранный язык по профессиональному направлению», «Деловой иностранный язык» с целью эффективного осуществления иноязычной коммуникации.

Ключевые слова: компетентностный подход, компетентность, ключевые программные компетентности, специальные (профессиональные, предметные) компетентности.

Vanivska O.M., Malynovska O.L., Presner R.B. CLASSIFICATION OF KEY PROGRAMME COMPETENCES AS THE BASIS FOR MASTERING FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATION

The modern level of Ukrainian education requires the introduction of new methods and approaches to teaching foreign languages, which will improve the quality of education, expand international and scientific relations. The main purpose of teaching foreign languages at higher education institutions is to build communicative competence – the ability and willingness to carry out foreign language interpersonal communication with native speakers. The topic of competence-based approach in the system of higher education continues to be actively discussed within the context of all academic disciplines including the basic foreign language

educational subjects studied by students in technical higher education institutions. The development of new curricula in these disciplines requires the classification and description of general and special competences that belong to the theoretical and methodological foundations of educational programmes. The article proposes the classification and descriptor of key programme competences (integral and special) for successful acquisition of programme material for the academic disciplines: "Foreign Language", "Foreign Language for Professional Purpose", "Business Foreign Language" for the purpose of effective implementation of foreign communication.

Key words: *competence approach, competence, key programme competences, special (professional, subject) competences.*

Постановка проблеми. Інтеграційні процеси, до яких Україна долучилася за останнє десятиліття, серед яких і участь системи вищої освіти в Болонському процесі, вимагають наближення навчальних вимог вищої освіти до міжнародних стандартів. Щоб ефективно взаємодіяти на різних рівнях із представниками міжнародної спільноти, значна увага повинна приділятися вивченню іноземних мов, оскільки сьогодні володіння кількома іноземними мовами в суспільстві розглядається апріорі.

Сучасний рівень української освіти вимагає впровадження нових методів та підходів до викладання іноземних мов, що дозволять підвищити якість навчання, розширити міжнародні та наукові зв'язки.

Основна мета навчання іноземних мов у вищому навчальному закладі (далі – ВНЗ) полягає у формуванні комунікативної компетентності – здатності та готовності здійснювати іншомовне міжособистісне спілкування з носіями мови.

В основу організації процесу вивчення іноземних мов покладено Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти [2], відповідно до яких викладання іноземних мов повинно базуватися на спільних для всіх країн цілях, змісті й методах навчання, маючи за мету досягнення загально рекомендованих кваліфікаційних рівнів, які, у свою чергу, забезпечать іншомовне спілкування та ефективність дій в межах європейського простору.

Сьогодні відбувається реформування навчального процесу у ВНЗ України відповідно із загальноєвропейськими вимогами до якості освіти: інформатизація освітнього простору, інтеграційні процеси в сучасній вітчизняній освіті, налагодження українськими ВНЗ співпраці з європейськими навчальними закладами у сфері навчальної та наукової діяльності, студентські міжнародні обміни, можливість здобуття другої вищої освіти та навчання за магістерськими програмами за кордоном.

В умовах реформування вищої школи мають змінюватися також і освітні технології викладання іноземних мов [7]. Такі вимоги висувують необхідність виокремлення ключових компетентностей, якими повинні

оволодіти студенти після вивчення навчальних дисциплін: «Іноземна мова», «Іноземна мова за професійним спрямуванням» та «Ділова іноземна мова».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження компетентнісного підходу в сучасній освіті та порівняльний теоретичний аналіз понять «компетенція» і «компетентність» знаходяться в полі зору багатьох дослідників: Бермус А.Г., Бібік Н.В., Головань М.С., Зимняя І.А., Лейко С.В., Леонтян М.А., Маркова А.К., Мильруд Р.П., Николаева С.Ю., Овчарук О.В., А.К., Пассов Е.И., Полат Е.С., Руденко Г.Г., Хуторской А.В., Vimmel R., Kleppin K., Neuner G. та ін. Незважаючи на дещо різну дефініцію цих двох понять, яка подається науковцями, більшість з них визнає той факт, що компетентність у навчанні на сьогоднішній день являє собою нову парадигму в сучасному освітньому просторі.

Постановка завдання. Мета статті – виокремити, класифікувати та систематизувати ключові програмні компетентності для навчальних дисциплін: «Іноземна мова», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Ділова іноземна мова».

Виклад основного матеріалу дослідження. Останні політичні події ще раз підкреслили прагнення великої частини українського суспільства, й освітян не в останню чергу, долучитися до європейської спільноти. Країна потребує ґрунтовних трансформацій, щоб позбутися залишкових пострадянських практик [1, с. 17]. Трансформаційні процеси, що відбуваються сьогодні в житті суспільства, стосуються всіх сфер його діяльності й існування, зокрема освітньої сфери як основоположної компоненти формування світогляду особистості. Швидкий розвиток прогресу, практично некерований та непрогнозований процес суспільних переворотів, розпаду держав і змін геополітичної карти світу, наукових винаходів та їх впровадження в життя вплинули на вимоги, що стоять перед освітніми системами останніх десятиліть [3, с. 5].

Приєднання України до Болонського процесу, інтеграція в європейський простір вищої освіти, прийняття нового Зако-

ну України «Про вищу освіту» ставлять перед науково-педагогічними працівниками вищої освіти нові завдання, насамперед, побудову та реалізацію освітніх програм, в основі яких покладено компетентнісний підхід [8, с. 5].

Тема компетентнісного підходу в системі вищої освіти продовжує активно дискутуватися у площині всіх освітніх дисциплін в т.ч. і для основних навчальних дисциплін з іноземної мови, які вивчаються студентами у ВНЗ технічного профілю, а саме: «Іноземна мова», «Іноземна мова за професійним спрямуванням» та «Ділова іноземна мова». Розробка нових навчальних програм з названих дисциплін вимагає класифікації та опису загальних і спеціальних компетентностей, що належать до теоретико-методичних засад освітніх програм.

Відповідно до проекту Tuning Європейської комісії, компетентність – це динамічна комбінація знань, розуміння, вмінь, цінностей, особистісних якостей, що описують результати навчання за навчальною програмою [10]. Фактично аналогічна, але дещо більш повна дефініція поняття «компетентність» відображена в Наказі МОН України «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти». Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти [6].

Однак не дивлячись на певну вивченість даної проблеми, серед науковців досі триває дискусія щодо визначення змісту й суті понять «компетенція», «компетентність», встановлення їх складових компонентів та взаємного співвідношення. Незважаючи на вимоги наукової методології щодо термінологічної однозначності трактувань понять, у різних наукових працях дані поняття трактуються по-різному: в одних – розрізняються, в інших – ототожнюються [4, с. 128–129].

Не вдаючись до детального аналізу цілої низки тлумачень поняття «компетентність», що існують у сучасних лінгвістичних та психолого-педагогічних наукових джерелах, у нашому дослідженні за основу ми приймаємо дефініцію компетентності, яку запропонував Хуторської А.В., паралельно і у порівнянні з поняттям «компетенція». Отже, компетенція – це соціальна вимога (зовнішня норма) в освітній підготовці учня, яка необхідна для його якісної продуктивної діяльності у визначеній сфері. Компе-

тентність – володіння, оволодіння учнем відповідною компетенцією (його внутрішня якість) [9, с. 6]. Отже, якщо «компетенція» – це свого роду вимога до освітньої підготовки якостей особистості (її знань, вмінь, навичок), а «компетентність» – це завжди результат на поставлену освітню вимогу, то можна стверджувати, що компетентність – це володіння/оволодіння певною компетенцією. Іншими словами, «компетенція» виступає як категорія «знати», а «компетентність» – як категорія «вміти» (вміння використовувати відповідні знання, вміння і навички в освітньо-навчальній та професійній діяльності). У зв'язку з вищенаведеним ми повністю підтримуємо думку Леонтьєва М.В. про те, що компетентність є результатом набуття компетенцій і має складовий елемент готовності до ситуації, до виконання поставленої задачі через перехід від якості знання до якості діяльності [5, с. 75].

Ключові компетентності – це багатовимірне утворення, що належить до загальногалузевих змісту освітніх стандартів та є спеціально структурованим комплексом якостей особистості. Ключові компетентності становлять основний набір найзагальніших понять, які мають бути деталізованими в комплексі знань, вмінь, навичок, цінностей і відношень за навчальними галузями. Ключові компетентності за своїм характером є наскрізними, їх слід досягати у процесі навчання через усі без винятку предмети та виховні заходи [3, с. 92].

Загалом, можна виокремити наступні ключові компетентності для навчальних дисциплін з іноземної мови: «Іноземна мова», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Ділова іноземна мова»:

Лінгвістична компетентність – фонетичні, артикуляційні, орфографічні, лексичні, граматичні, синтактико-стилістичні навички).

Комунікативна компетентність – усне мовлення (монологічне, діалогічне, полілогічне); аудіювання, читання, писемне мовлення; володіння технологіями усного та писемного мовлення та забезпечення їх гармонійного й ефективного розвитку; здатність до роботи у групі та здатність володіння різними соціальними ролями.

Соціокультурна компетентність – володіння необхідними соціокультурними знаннями про країну, мова якої вивчається, та вміння використовувати їх у ході іншомовного спілкування; вміння гідно представляти свою країну та її культуру іноземною мовою.

Компенсаторна компетентність – вміння виходити з комунікативної ситуації в умовах дефіциту мовних та мовленнєвих за-

собів щодо отримання та передачі інформації.

Навчально-пізнавальна компетентність – оволодіння навичками самостійної роботи з іншомовним матеріалом з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Когнітивна компетентність – готовність та здатність до постійного підвищення навчально-освітнього рівня, бажання та здатність до реалізації особистісного потенціалу і розвитку, здатність до саморозвитку та самостійної пізнавальної діяльності.

Дискурсивна компетентність – здатність продукувати іншомовну надфразову єдність – цілісні, логічні висловлювання; вміння дотримуватись принципів когезії та когерентності в потоці іншомовного мовлення з метою побудови та інтерпретації зв'язного тексту.

Мультимедійна компетентність – здатність до володіння сучасними мультимедійними знаннями, навичками та інноваційними методами навчання; навчатися за допомогою засобів мультимедіа та вміння створювати власний іншомовний мультимедійний контент; комп'ютерна та мультимедійна грамотність.

Інтерактивна компетентність – здатність навчатися за допомогою інтерактивних методів навчання, здатність до активізації іншомовної пізнавальної діяльності за допомогою активного спілкування (робота в парах, рольові ігри, дискусія, полеміка, здатність до моделювання різних іншомовних ситуативних контекстів мовленнєвої взаємодії відповідно до комунікативного наміру зокрема та дидактичної мети загалом).

Соціально-інформаційна компетентність – володіння ІКТ та здатність аналізувати інформацію в засобах масової інформації.

Міжкультурна компетентність – здатність долати бар'єри та труднощі під час зіткнення з чужою культурою та її носіями, здатність проявляти толерантність до стереотипів чужої культури; здатність адаптуватися до культури країни, мова якої вивчається, та вміння адекватно сприймати наявність міжкультурних відмінностей.

Компетентність міжкультурної інтеграції – здатність формувати в собі поведінку полікультурної особистості, запозичення правил, норм поведінки, культурних цінностей на такому рівні, що сприймаються як рідні.

Науково-пізнавальна компетентність – здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, індукції, дедукції та вміння оперувати ними. Здатність використовувати у своєму мовленні різні композиційно-мов-

леннєві форми: умовиводи, міркування, опис, трактування, заперечення, доказ, підтвердження тощо.

Екологічна компетентність – формування та розвиток транспредметних знань із природничих дисциплін. Здатність забезпечити гармонійну взаємодію з природним довкіллям в усіх сферах життєдіяльності; бути обізнаним з проблемами довкілля країни, мова якої вивчається.

Перелічені ключові програмні компетентності є інтегральними для вищезгаданих навчальних дисциплін.

Окрім цього, в рамках ключових програмних компетентностей для навчальних дисциплін «Іноземна мова за професійним спрямуванням» та «Ділова іноземна мова» ми виділяємо також спеціальні компетентності. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності – компетентності, що залежать від предметної області та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю [6].

До спеціальних програмних компетентностей навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» належать наступні:

Галузева та міжгалузева компетентність – забезпечується переліком знань, умінь та навичок, що входять до складу програмних дисциплін освітньо-кваліфікаційного рівня майбутнього фахівця з огляду на перелік компетенцій (наданих йому повноважень у майбутньому) для виконання його професійних завдань і обов'язків.

Науково-дослідна компетентність (забезпечується поставленням та вирішенням завдань, що виникають у ході науково-дослідної та практичної діяльності). Розробка науково-технічної та проектної документації, оформлення науково-технічних звітів, наукових публікацій за результатами виконаних наукових досліджень.

Компетентність професійно-орієнтованої комунікативної взаємодії. Професійно-кваліфікаційний потенціал (вміння представляти та демонструвати високий рівень знань за рівнем профільної мовної підготовки та вміло презентувати їх у сфері професійної комунікації); здатність до іншомовної фахової комунікації для вирішення професійних питань.

Компетентність ефективної колегіальної взаємодії (забезпечується високим рівнем вербальних і невербальних навичок у сфері професійної комунікації).

Особистісно-ділова компетентність (забезпечується шляхом формування особистісно-ділових якостей особистості майбутнього фахівця та комплексом його інтелектуальних зусиль: вміння окреслити

постановку проблематики, а також стратегію і тактику її вирішення; націлення на отримання позитивного результату, робота в команді, здатність приймати рішення, здатність розподілу обов'язків для керівника команди, стимулювання до роботи інших членів команди, креативність, самоаналіз, самоконтроль, асертивність, емпатійність тощо).

До спеціальних програмних компетентностей навчальної дисципліни «Ділова іноземна мова» нами виокремлені наступні:

Компетентність ефективної ділової взаємодії (забезпечується високим рівнем вербальних і невербальних навичок у сфері ділової комунікації).

Прагматична компетентність (забезпечується вмінням обирати певні вербальні та невербальні засоби відповідно до мети та ситуації спілкування).

Компетентність ділової та професійно-орієнтованої міжкультурної комунікативної взаємодії. Професійно-кваліфікаційний потенціал (вміння представляти та демонструвати високий рівень знань за рівнем профільної підготовки та вміло презентувати їх у сфері ділової міжкультурної комунікації); здатність до іншомовної ділової комунікації для вирішення професійних питань.

Ділова міжкультурно-комунікативна компетентність – (забезпечується вмінням прогнозувати моделі розвитку різних ситуацій спілкування у сфері міжкультурної ділової комунікації).

Особистісно-ділова компетентність (забезпечується шляхом формування особистісно-ділових якостей особистості та комплексом її інтелектуальних зусиль: здатність окреслити постановку проблематики, стратегію і тактику її вирішення; націлення на отримання позитивного результату, робота в команді, здатність приймати рішення, стимулювання до роботи інших членів команди, креативність, самоаналіз, самоконтроль, асертивність, емпатійність тощо).

Висновки з проведеного дослідження. Сьогодні також немає сумніву в тому, що компетентнісний підхід – не лише один з тих чинників, що сприяють модернізації змісту освіти. Слід зазначити, що він лише доповнює ту низку освітніх інновацій і класичних підходів, що допомагають освітянам гармонійно поєднувати позитивний досвід для реалізації сучасних освітніх цілей [3, с. 4]. Компетентнісний підхід у сучасній освіті вищої школи є на сьогоднішній день основним концептуальним орієнтиром, який відповідає основним вимогам організації та здійснення дидактичного процесу. Виокремлені нами ключові інтегральні та спеціальні (фахові) компетентності можуть

бути розглянуті як загальні правила, вказівки, норми, що забезпечують успішне оволодіння та засвоєння студентами програмного іншомовного матеріалу.

Поряд із виокремленням класифікації компетентностей, подальшого дослідження потребує питання вивчення та систематизації рівнів компетентностей та рівнів некомпетентностей для кожної навчальної дисципліни: усвідомлена компетентність (напр., знаю правило, слово, але вчуся вміти їх використовувати), неусвідомлена компетентність (напр., вже вивчив/навчився і вмію цим користуватись у процесі мовлення), надсвідома компетентність (вже вивчив/навчився, вмію користуватись і можу навчити інших). Усвідомлена некомпетентність (напр., знаю правило, слово, але не вмію ними користуватись), неусвідомлена некомпетентність (не знаю і не вмію) тощо. У зв'язку з цим перспективою подальшого дослідження може слугувати виділення рівнів компетентностей та дескриптор ключових компетентностей для кожного рівня, зокрема з огляду на програмні компетентності навчальних дисциплін: «Іноземна мова», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Ділова іноземна мова».

ЛІТЕРАТУРА:

1. Болайто Р., Вест Р. Інтернаціоналізація українських університетів у розрізі англійської мови: Проект «Англійська мова для університетів». К.: «Видавництво «Сталь», 2017. 154 с.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид. доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
3. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О.В. Овчарук. К.: «К.І.С.», 2004. 112 с.
4. Лейко С.В. Поняття «компетенція» та «компетентність»: Теоретичний аналіз. Педагогічний процес: теорія і практика. 2013. Вип. 4. С. 128–135.
5. Леонтян М.А. Поняття «компетенція» і «компетентність» у теорії освіти. Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». Сер.: «Педагогіка». 2012. Т. 188. Вип. 176. С. 73–75.
6. Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти: Наказ МОН України від 01.06.2016 р. № 600. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
7. Скуратівська М.О. Сучасні методи та технології викладання іноземних мов у вищій школі України. XIV Міжнародна наукова інтернет-конференція: Сучасний соціокультурний простір, 2017. Філологічні науки: Соціум. Наука. Культура. URL: <http://intkonf.org/skurativska-mo-vikladannya-inozemnih-mov-ta-merezha-internet>.

8. Раскола Л.А., Ружицька О.М. Теоретико-методичні засади розроблення освітніх програм: методичний посібник; за ред. О.В. Запорожченко, В.М. Хмарський. Одеса: Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова, 2016. 68 с.

9. Хуторской А.В. Образовательные компетенции и методология дидактики. К 90-летию со дня рож-

дения В.В. Краевского. Конф-я «Методология педагогики в контексте современного научного знания». М.: Институт образования человека, 22 сентября 2016. 17 с.

10. Tuning, Educational Structures in Europe. Learning outcomes. Competences. Methodology. 2001–2009. URL: www.Relintdeusto/Tuning Project.

УДК 378:811.111'38

COMMUNICATIVE SKILLS DEVELOPMENT IN BUSINESS ENGLISH TEACHING

Dido N.D.,
Lecturer at the Department of Foreign Languages
Uzhhorod National University

У статті розглянуто питання розвитку в студентів навичок ділового спілкування англійською мовою, описано особливості комунікативного підходу до навчання іноземної мови, який застосовується для успішного опанування студентами цих навичок. Оскільки англійська мова набула статусу мови міжнародного ділового спілкування, необхідність розвитку професійної комунікативної компетенції в майбутніх фахівців важко переоцінити. Запропоновано різні види мовленнєвої діяльності на практичних заняттях із ділової англійської мови, які сприяли б успішному опануванню лексичного матеріалу й основних комунікативних навичок студентів та підвищили б їх навчальну мотивацію.

Ключові слова: ділова англійська мова, комунікативні навички, ділове мовлення, комунікативний підхід, лексична компетенція.

В статье рассмотрены вопросы развития у студентов навыков делового общения на английском языке, описаны особенности коммуникативного подхода к изучению иностранного языка, который применяется для успешного освоения студентами этих навыков. Поскольку английский язык получил статус языка международного делового общения, необходимость развития профессиональной коммуникативной компетенции у будущих специалистов переоценить трудно. Предложены различные виды речевой деятельности на практических занятиях по деловому английскому языку, способствующих успешному освоению лексического материала и основных коммуникативных навыков студентов и повышающих их учебную мотивацию.

Ключевые слова: деловой английский язык, коммуникативные навыки, деловая речь, коммуникативный подход, лексическая компетенция.

Dido N.D. COMMUNICATIVE SKILLS DEVELOPMENT IN BUSINESS ENGLISH TEACHING

The article deals with the development of students' communicative skills in Business English, describes the peculiarities of the communicative approach to a foreign language teaching, which is used for the successful mastering of these skills by students. As English has acquired the status of the language of international business communication, the necessity of developing professional communicative competence of future specialists is difficult to overestimate. Much attention in the article is paid to the description of different communicative activities that may be provided on the practical English lessons and may help students to master successfully the language material and the main communicative skills and increase their educational motivation. Among the activities described are business situations modelling (negotiation, meeting, press-conference, telephone communication, applying for a job), group discussion, etc.

Key words: Business English, communicative skills, business communication, communicative approach, lexical competence.

Formulation of the problem. The importance of learning English as a language of international communication in modern conditions doesn't need any explanation, especially if it has to deal with business. Most negotiations and bargains all over the world are held in English, business is extending through international companies and thus

the usage of English is becoming more and more extended in business environment. In various fields such as trade, technology, tourism, diplomacy etc. communication in English is essential. It is very important for business people to know how to express themselves in spoken and written English adequately.